

Переконливість вироку зумовлюється належною організацією всього провадження у справі, культурою судового засідання, суворим дотриманням засад кримінального процесу протягом усього розслідування та розгляду конкретної справи про кримінальне правопорушення, а також чіткою формою цього процесуального акту [2, с. 172].

Ухвалення виправдувального вироку, з одного боку, є результатом негативної оцінки судом неналежного виконання стороною обвинувачення юридичного обов'язку, встановленого для неї ст. 62, п. 2 ч. 1 ст. 129 Конституції України, ч. 2 ст. 17 КПК України довести винуватість особи поза розумним сумнівом, а з іншого - позитивним фактом, що вказує на виконання судом свого юридичного обов'язку - виправдати особу, винуватість якої не доведено стороною обвинувачення в рамках належної правової процедури.

Отже, у кримінальному процесі вирок є найважливішим актом правосуддя, тому ухвалення законного та обґрунтованого рішення у кримінальному провадженні пов'язане не лише з дослідженням та процесуальним закріпленням доказів, а й з мотивуванням такого варіанту рішення, у правильності якого суддя не сумніватиметься, і яке, на його переконання, буде єдино можливим у відповідній справі.

Перелік використаних джерел

1. Указ Президента України "Про Стратегією сталого розвитку "Україна - 2020" від 12 січня 2015 року № 5/2015 // Офіц вісник України від 23 січня 2015 року. - № 4. - стор. 8.

2. Грошевий М.Ю. Правові властивості вироку - акту правосуддя. Вибрані праці / М.Ю. Грошевий; упорядники : О.В. Капліна, В.І. Маринів. -Х.: Право, 2011. - 656 с.

Ольга Присяжна

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗЛОЧИНЦЯ

Розслідування жодного злочину не обходиться без дослідження особистості злочинця. Це не лише допомагає ефективніше здійснити

правосуддя до особистості, яка здійснила той чи інший злочин, а й більшій мірі в превентивній діяльності правоохоронних органів у питанні протидії конкретному виду злочинності.

Якщо вести мову про економічну злочинність, то встановлення кримінологічної характеристики особистості злочинця має ще більшу вагу, адже саме цей вид злочинності є чи не найбільш латентним. Опрацювання найбільш вірогідних категорій осіб переслідує подвійну мету: з одного боку працівники правоохоронних органів можуть виявити приготування до злочину або вже його провадження, а з іншого - попередити злочин.

Кримінологи стверджують, що «Особи, які вчиняють економічні злочини, як особливий тип злочинця, вирізняються з-поміж інших такими характерологічними ознаками: вищий освітній та інтелектуальний рівень, краще матеріальне становище, комунікабельність, хороші організаційні здібності, стриманість у взаєминах з оточенням, емоційна стійкість» [1, с. 47–49]. Дослідження вказують на те, що «Особистості економічного злочинця притаманні: гіпертрофована цільова життєва настанова на збагачення та користування владою за будь-яку ціну, незважаючи на засоби; налаштованість на значний ризик (йти “ва-банк”); гармонізація законних і незаконних шляхів ведення господарства; поєднання егоцентризму з екстравагантністю; гіпертрофовані енергійність, цинізм у ставленні до інших людей, схильність до блефу; атрибути зовнішньої респектабельності та добропорядності; підкресленість високого статусу, що має покращувати загальний імідж» [2, с. 341–342].

Порівняння з іншими категоріями злочинців дозволяє стверджувати про їх найвищий інтелектуальний рівень серед злочинців, вміння найкраще адаптуватись у ситуаціях, вони психологічно найстійкіші. Важливо і те, що такі злочинці мають не лише високоякісні знання у відповідній економічній сфері, величезний практичний досвід, а й відповідного рівня управлінські навички. То ж вказана «тріада талантів» дає злочинця на порядок вище, ніж ті, хто розслідуватиме злочин. Ці злочинці завжди на крок попереду слідчих, а тому реформування правоохоронних органів має бути націлене на формування такої команди, що матимуть належну теоретичну та практичну підготовку до подібної категорії розслідувань.

Іще один важливий момент у дослідженні особистості економічного злочинця – їх ставлення до здійснюваного злочину. Такі особи вкрай рідко сприймають свою діяльність як протизаконну.

Вони мають хороші знання законодавства у цій сфері, його невідповідностей та недоліків. Користуючись такими недоліками, економічні злочинці втілюють свої наміри наживи в життя. Відтак їх психологічне ставлення до своєї діяльності базується на розумінні того, що вони лише вміло використовують недоліки, які існують в конкретний період часу в законодавстві чи в правозастосовчій практиці. Ті ж які розцінюють свою поведінку як злочинну, вважають себе поборниками соціальної несправедливості. Вказане ставлення впливає на те, що в злочинця не викликаються почуття провини, а тому він своєю поведінкою не викликає сумнівів і підозр, що є одним із ключових чинників латентності злочинів.

Якщо аналізувати вікові особливості економічних злочинців, то статистичні дані вказують, що у 70 відсотках це чоловіки віком від 30 до 40 років, у 81 відсотках - це особи з вищою освітою. Більшість осіб займали високе службове становище із високим рівнем доходу. Більше того, переважна більшість злочинців – це керівники або заступники керівників певних підприємств, установ та організацій. Звідси робимо висновок, що працівники середньої ланки, не маючи відповідного рівня повноважень, просто не мають можливості здійснити завершений злочин у сфері господарської діяльності.

Узагальнюючи можемо підсумувати, що особистість економічного злочинця вирізняється надзвичайно високим рівнем досвідченості та практичного досвіду, значним майновим рівнем, наявністю здібностей хорошого менеджера, емоційною рівновагою, корисливим відношенням до виконуваної роботи, несприйняттям суспільної небезпеки вчинюваних злочинів. Усвідомлення особливостей особистості економічного злочинця впливають на процес планування засобів протидії такої категорії злочинам.

Перелік використаних джерел

1. Антонян Ю. М. Личность корыстного преступника / Антонян Ю. М., Голубев В. П., Кудряков Ю. Н. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1989. – 160 с.
2. Иншаков С. М. Зарубежная криминология: учеб. пособ. для вузов. – 2-е изд./ С. М. Иншаков. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003. – 383 с.